

## האוניברסיטה העברית בירושלים

סילבוס

משבר האקלים - ממדע למדיניות בהדגמה על ישראל - 40983

תאריך עדכון אחרון 28-03-2024

נקודות זכות באוניברסיטה העברית: 2

תואר: בוגר

היחידה האקדמית שאחראית על הקורס: גאוגרפיה

השנה הראשונה בתואר בה ניתן ללמוד את הקורס: 0

סמסטר: סמסטר ב'

שפת ההוראה: עברית

קמפוס: הר הצופים

מורה אחראי על הקורס (רכז): איתי פישהנדלר

דוא"ל של המורה האחראי על הקורס: [itay.fishhendler@mail.huji.ac.il](mailto:itay.fishhendler@mail.huji.ac.il)

שעות קבלה של רכז הקורס: כשעה לפני השיעור

מורי הקורס:

תאור כללי של הקורס:

התמודדות עם שינוי אקלים אינה תלויה רק בידע מדעי, אלא – ובעיקר, בתרגום המדע למדיניות. הקורס יבחן את ההשפעה של גורמים חברתיים, פוליטיים וכלכליים על התרגום של מדע למדיניות בישראל. ישראל היא מעבדה מצוינת המדגימה כיצד מתעצבת המדיניות להתמודדות עם משבר האקלים; מי השחקנים המשתתפים בעיצוב המדיניות ומה מערך האינטרסים שלהם. הקורס יבחן את כלי ההתמודדות (הזמינים ואת אלו אשר נבחרים בפועל) להפחתת פליטות (mitigation) וכלי המדיניות להסתגלות ולחוסן (resilience and adaptation) של האוכלוסייה.

מטרות הקורס:

התמודדות עם שינוי אקלים אינה תלויה רק בידע מדעי, אלא – ובעיקר, בתרגום המדע למדיניות. הקורס יבחן את ההשפעה של גורמים חברתיים, פוליטיים וכלכליים על התרגום של מדע למדיניות בישראל. ישראל היא מעבדה מצוינת המדגימה כיצד מתעצבת המדיניות להתמודדות עם משבר האקלים; מי השחקנים המשתתפים בעיצוב המדיניות ומה מערך האינטרסים שלהם. הקורס יבחן את כלי ההתמודדות (הזמינים ואת אלו אשר נבחרים בפועל) להפחתת פליטות (mitigation) וכלי המדיניות להסתגלות ולחוסן (resilience and adaptation) של האוכלוסייה.

היכרות עם כלי האדפטציה והמטיגציה  
היכרות עם הכלים אשר נבחרים בפועל בישראל והנסיבות לכך

תוצרי למידה

בסיומו של קורס זה, סטודנטים יהיו מסוגלים:

- לזהות אלו כלים עומדים לרשותם להתמודד עם משבר האקלים.
- לבחור כלים אשר יש להם קבילות פוליטית
- זיהוי חסמים והזדמנויות לקדם עשייה אקלימית בעולם ובישראל בפרט

דרישות נוכחות (%) :

70

שיטת ההוראה בקורס: פרונטלי

רשימת נושאים / תכנית הלימודים בקורס:

מבנה הקורס:

1. 8.5 הקדמה

- החשיפה של ישראל לשינוי אקלים והסכנות הכרוכות בכך  
- מיסגור בעיה ופתרון אקלימי

2. 15.5 מה היא מדיניות אקלים: מיטיגציה, אל מול אדפטציה  
- היכן ישראל עומדת ביעדי אקלים  
- הפיזיקה של משבר האקלים (יוני)  
קריאה "דוח מבקר המדינה, 2024. פרק המיטיגציה  
<chrome-xtension://efaidnbmnnnibpcajpcglclefindmkaj/https://www.mevaker.gov.il/sites/DigitalLibrary/Documents/2024/Sviva/2024-Climate-101.pdf>

3 22.5 הפתרון מגיע מלמעלה  
קבוצה 1: מס פחמן

4 29.5 הפתרון מגיע מלמטה  
דנה כהן, GREENPEACE  
קבוצה 2: התפקיד של ארגונים לא ממשלתיים בקידום חוק אקלים בישראל

5 5.6 המתנגדים לרפורמות אקלימיות:  
יונתן דובי: <https://www.youtube.com/watch?v=tTe3tHHIBNQ;eq&v?watch/com.youtube.www/https://www.youtube.com/watch?v=tTe3tHHIBNQ;eq&v?watch/com.youtube.www/> 0600-2500  
קבוצה 3:  
קבלת תרגיל 1: המאבק על מיסוי רכבים חשמליים

6. 26.6 אירועי קיצון וההשפעה שלהם על רפורמה אקלימית  
- חוסן אקלימי: עובדים סוציאליים משבר האקלים בזמן אירועי קיצון- נוגה שטרן  
קבוצה 4: ההשפעה של המלחמה בישראל על מדיניות אקלימית  
- • [www.dw.com/en/9-euro-ticket-germany-winds-down-experiment-with-low-cost-train-travel/a-62962871](http://www.dw.com/en/9-euro-ticket-germany-winds-down-experiment-with-low-cost-train-travel/a-62962871)  
Patterson et al, 2021. The political effects of emergency frames in Sustainability.  
Nature

Sustainability, VOL 4, 841-850

6 3.7 האם הפתרון הוא טכנולוגי?

קבוצה 5: גיאואינרינג בעולם

הגשת תרגיל 1

קבלת תרגיל 2

• Surkes, S. 2022. Environment minister seeks moratorium on new wind farms to probe impact on nature, 2022. <https://www.timesofisrael.com/environment-minister-seeking-moratorium-on-new-wind-farms-to-probe-impact-on-nature/>  
- • <https://www.theguardian.com/environment/2022/oct/30/its-got-nasty-the-battle-to-build-the-uss-biggest-solar-power-farm>

8 10.7 התפקיד של הגבול בהתמודדות עם שינוי אקלים

קבוצה 6: השדה הסולארי בעוטף עזה

הנחיות למשימות לסימולציה

• מירי לביא נאמן ושחר שלוח, 2022. רועים ואינם נראים: חוסן, פגיעות ואקלים הכיבוש בקהילות רועים פלסטינים בשטחי C. קריאות ישראליות 2, עמ' 158-191

---

17.9 9 מה צריך בשביל להפוך את ישראל למעצמה של חדשנות אקלימית. שולחן עגול:  
אברי, , רונית אשל- רשות החדשנות, ניר קנטור- איגוד התעשיינים, איתן פרנס- איגוד אנרגית  
מתחדשות

ירדן יצחקי-דוראל

קריאה: (1141) זמן אמת עונה 6 | פרק 11 - פול גז בניטרל - YouTube  
<https://youtu.be/mHR8PVe8uno>  
10 18.7 : סיור קורס הגשת תרגיל 2,

11 24.7 : סימולציית משא ומתן סביב מס פחמן  
קבלת תרגיל 3  
קבוצה 7

חומר חובה לקריאה:  
ראה רשימה למעלה

חומר לקריאה נוספת:  
none

מרכיבי הציון הסופי :  
מצגת / הצגת פוסטר / הרצאה / סמינר / פרוסמינר / הצעת מחקר 40 %  
מטלות הגשה במהלך הסמסטר: תרגילים / עבודות / מבדקים / דוחות / פורום / סימולציה ואחרות  
60 %

מידע נוסף / הערות:  
יום הסיור הוא חובה